

VANDVÆRKERNES UDFORDRINGER I RELATION TIL PESTICIDER

CLAUS VANGSGÅRD, DANVA
DEN 11. MARTS 2020

Pesticider – den store udfordring

- Mange hundrede boringer kan ikke bruges til produktion af drikkevand
- I visse områder er der stort set ikke uforurenede ressourcer
- Alle sektorer har et medansvar
- Visse steder vil det være nødvendigt med avanceret rensning i en overgangsperiode

Hvor mange boringer lukkes pga. pesticider?

- Det ved vi ikke!!
- For hvornår er en boring lukket? (nedsat produktion, afværgeboring, pejleboring, jordvarme, mølpose, sløjfet)
- Og hvad hvis der er flere problemer?
- Men vi ved i det mindste, hvor mange boringer der har et stort problem – altså over grænseværdi
- Hvis jeg alligevel skal give et bud, så vil jeg sige – at før verdenen gik af lave med DPC og DMS – så er der i en længere årrække taget omkring 30 boringer ud af drift om året

Hvordan ender pesticider i grundvandet?

- Sprøjtetidspunkt og afgrøde har stor betydning
- Jo mere bar jord jo større risiko
- Nedbrydning af stoffer afhænger af temperaturen
- Nedbrydningen sker hovedsageligt tæt på jordoverfladen (stor mikrobiel aktivitet)
- Ingen eller ringe nedbrydning uden ilt
- Sprækketransport kan meget hurtigt bringe stoffer ned til iltfrie forhold

Historik om pesticider

- Forskerbekymring fra 70erne
- Ejstrupholm 1994 – fund af atrazin
- BAM
- Fund af en række pesticider fra år 2000 og frem
pga. især nye analysemuligheder

De gamle trusler

- BAM – “vandværksdræberen”
- Atrazin
- Bentazon

De nye trusler

- Desphenyl-Chloridazon (DPC)
- Dimethyl-Sulfamid (DMS)
- Triazoler?
- Metazachlor?

Massescreeningen

- De nye trusler krævede afklaring af, om der var andre store trusler
- 415 "nye" stoffer analyseret – og 33 fundet
- 10 stoffer over grænseværdi
- 3 stoffer stammer fra midler, der aldrig har været tilladt i Danmark

Godkendelsesordningen og udvaskning

- Er skærpet væsentligt flere gange – seneste større skærpelse i starten af nullerne
- Formålet er at sikre, at et grundvandsmagasin ikke i gennemsnit forurenes over grænseværdi
- ... men ikke at sikre mod forurening af borer, da der er specielle forhold, der gør sig gældende omkring en indvinding
- Formentlig vil vi ikke fremover se, at godkendte midler kan skabe udbredte forureninger i hele magasiner
- Man kan skærpe godkendelsesordningen – men det vil være langt billigere for samfundet at lave beskyttelseszoner

Hvor er truslerne specielt alvorlige i Danmark?

- Fund af pesticider i Danmark

Hvorfor er BNBO vigtig?

- Kort transporttid til boring
- Mindre mulighed for opblanding
- Kortere tid til nedbrydning
- Ringere mulighed for at lave afværgeforanstaltninger

Tak for opmærksomheden ...

DANVA er brancheorganisation for vandselskaber.

DANVA forener alle, der hver dag leverer rent drikkevand, håndterer spildevand og forebygger oversvømmelser gennem klimatilpasning med både traditionelle og innovative metoder.

DANVA forstærker alle, der udvikler og implementerer nye vandløsninger til Danmark og verden.

DANVA fortæller alle om værdien og effekten af danske vandløsninger, der skaber bedre livsvilkår og vækst i Danmark.

www.danva.dk

danva@danva.dk

VANDHUSET | Godthåbsvej 83, 8660 Skanderborg | Vester Farimagsgade 1,
5. sal | 1606 København V | Tlf. 7021 0055 | danva@danva.dk | www.danva.dk

